

**UNIVERSITATEA ECOLOGICĂ DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE**

GHID

**PENTRU REALIZAREA LUCRĂRII DE LICENȚĂ ȘI A CELEI DE
DISERTAȚIE (MASTER PADS)**

2022

Cuprinsul Ghidului¹

Obiectivele unității de învățare

1. INFORMAȚII PRIVIND ALEGEREA TEMEI
2. CERINȚE OBLIGATORII
3. STRUCTURA LUCRĂRII
4. TIPURI DE CERCETARE. MĂRIMEA MINIMĂ A EȘANTIONULUI
5. REFERATUL DE EVALUARE A LUCRĂRII
6. NORME ETICE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ (cf. COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA)
7. Întrebări de evaluare/Teme de lucru

Obiectivele unității de învățare

Obiectivul general

Scopul acestui material este de a furniza studenților/masteranzilor un ghid general de redactare a lucrării de licență sau a disertației (pentru studii universitare de master PADS), cf. art. 143, alin. 4 din Legea nr. 1/2011 care să îndeplinească standardele fundamentale ale unei cercetări științifice.

Obiective specifice

La finalul parcurgerii cursului studentul să fie capabil să:

- cunoască informații privind alegerea temei, a cadrului didactic coordonator și a datei pînă cînd poate fi depusă cererea,
- știe cerințele obligatorii generale privind elaborarea și redactarea lucrării,
- înțelege structura lucrării și să elaboreze lucrarea pornind de la etapele descrise în Ghid,
- să analizeze diverse tipuri de cercetare și să opteze pentru unul în acord cu scopul temei sale și cu particularitățile lotului de subiecți,
- cunoască și să înțeleagă informațiile din Referatul de evaluare al lucrării și care sunt normele etice care trebuie respectate în cercetarea științifică și să aplice toate aceste cunoștințe în lucrarea de licență pe care o are de realizat.

¹ Ghidul este actualizat de lector univ. dr. Simona Maria Glăveanu și a fost realizat inițial de lector univ. dr. Ovidiu Brazdău prin adaptare după Ghidul realizat de un colectiv de autori de la Facultatea de Psihologie și Științele Educației - Universitatea București, Universitatea Al. I. Cuza - Iași și Universitatea Babeș-Bolyai - Cluj Napoca, în conformitate cu standardele academice de calitate.

Acest Ghid este actualizat periodic, ultima versiune fiind disponibilă on-line în cadrul bibliotecii electronice de pe site-ul Facultății de Psihologie (www.ueb.ro/psihologie).

1. INFORMAȚII PRIVIND ALEGEREA TEMEI

Alegerea temei lucrării se face împreună cu cadrul didactic coordonator, pornind de la domeniile/temele propuse de către acesta sau de către student/masterand. Temele propuse în lista din e-biblioteca sunt orientative, studenții/masteranzii putând propune orice altă subtemă în legătură cu tema prezentată în listă sau altă temă față de care cadrul didactic are competență prin disciplina predată ori prin formarea complementară.

Tema lucrării se va înscrie obligatoriu în cercetarea psihologică.

După alegerea temei, studentul va completa cererea oficială - tipizată - prin care solicită aprobarea pentru întocmirea temei de cercetare alese/propuse. Cererea trebuie avizată de către profesorul coordonator și se depune la secretariatul facultății cel târziu la data de **15 noiembrie** a anului universitar în curs.

Studentul are obligația să prezinte cadrului didactic coordonator lucrarea finalizată cu cel puțin 3 săptămâni înainte de înscrierea la examen.

După finalizare, lucrarea se va preda la secretariat (1 exemplar copertat) împreună cu:

- declarația pe propria răspundere privind autenticitatea lucrării;
- referatul coordonatorului științific al lucrării;
- CD-ul cu lucrarea.

Cadrul didactic este consultat în privința diverselor aspecte ale lucrării; studentul, ca autor al lucrării, este singurul care scrie lucrarea respectivă și răspunde, astfel, de respectarea regulilor de cercetare științifică prezentate în acest Ghid.

Lucrarea va avea, în format A4, **minimum 70 de pagini și maximum 150 de pagini**, scrise conform instrucțiunilor din acest ghid.

Informații suplimentare privind metodologia de cercetare științifică sunt disponibile în biblioteca electronică din cadrul site-ului Facultății de Psihologie, în cadrul Notelor de curs la disciplina “Metodologia Cercetării”.

Informații suplimentare privind analizele statistice sunt disponibile în biblioteca electronică, în cadrul Notelor de curs la disciplina “Statistică Psihologică”.

Prezentarea/susținerea lucrării

Prezentarea se va realiza în PowerPoint, aproximativ 10-15 slide-uri. Durata prezentării este de 10 minute, urmate de 5 minute de discuții. Prezentarea va pune accent pe partea de cercetare științifică.

Recomandăm următoarea structură:

- cover (1 slide),
- introducere/tema cercetării (1-2 slide-uri),
- metodologie (3-4 slide-uri),
- rezultate și interpretare (5-6 slide-uri),
- concluzii și limite ale cercetării (1-3 slide-uri).

Se recomandă susținerea liberă a lucrării, fără a se citi doar informația de pe slide-uri.

2. CERINȚE OBLIGATORII

Lucrarea reprezintă o componentă esențială a evaluării activității studentului. Aceasta testează abilitățile de a concepe și a realiza o cercetare independentă, precum și a de a redacta cercetarea conform regulilor comunității științifice.

O lucrare care are un nivel satisfăcător va demonstra familiaritatea studentului cu literatura relevantă pentru tema abordată, va fi corectă din punct de vedere metodologic, al analizei datelor și al argumentării, va avea o structură logică și va fi redactată coerent, în stilul limbajului științific. Aspectul de formă trebuie să fie, de asemenea, în concordanță cu standardele academice.

Cerințele generale sunt obligatorii, iar neîndeplinirea lor duce la eliminarea din examenul de susținere a lucrării.

Întreaga responsabilitate a realizării lucrării îi revine studentului. Acesta are datoria să își redacteze lucrarea în conformitate cu cerințele prezentate mai jos.

În cazul lucrării de disertație, se solicită absolventului un salt calitativ privind modul de concepere și prezentare a cercetării.

Lucrarea este compusă din:

- Coperta 1
- Pagină de titlu
- **Rezumat** (1/2 - 1 pagină) - în limba română. **Abstract** (1/2 - 1 pagină) - rezumat în limba engleză
- **Cuprins**

Partea întâi

- **Introducere**

Include motivația alegerii temei și rezumatul literaturii științifice, principalele tendințe în analiza problematicii investigate.

- **Cadrul teoretic al temei studiate**

Vizează prezentarea literaturii științifice privind tema studiată pe capitole și subcapitole. O modalitate de organizare ar putea fi: definirea conceptelor; prezentarea teoriilor/paradigmelor existente; prezentarea factorilor determinanți/mediatori; elemente de diagnoză și intervenție pentru dezvoltarea/ameliorarea problematicii studiate; cercetări anterioare și actuale cu privire la fiecare sau la interacțiunea dintre conceptele studiate.

Partea a doua

- **Metodologia cercetării**

Include obiectivele cercetării, designul cercetării, variabilele studiate, ipotezele cercetării, eșantionul (lotul de cercetare), metodele utilizate pentru colectarea datelor, metodele de analiză statistică a datelor.

- **Rezultatele cercetării și interpretarea acestora**
- **Concluzii**

Capitolul include concluziile raportate la obiectivele cercetării și la fiecare dintre ipotezele,

implicațiile și limitele cercetării.

- **Bibliografie**
- **Anexe**

Acestea includ testele utilizate, tabele cu rezultate detaliate etc.

Formatarea lucrării

Template-ul lucrării este disponibil la [www.ueb.ro/psihologie/ebiblioteca/files/Template lucrare UEB.doc](http://www.ueb.ro/psihologie/ebiblioteca/files/Template_lucrare_UEB.doc)

Documentul de la adresa menționată are stilul predefinit conform cerințelor din acest ghid!

Lucrarea va fi redactată pe computer în format A4, la un rând și jumătate distanță, cu alinierea textului în format „Justify” cu rânduri egale, caracter în „Times New Roman”, mărimea literelor de 12 puncte.

Scoaterea în evidență a unor idei se va face prin scrierea lor cu caractere italice.

Normele de tehnoredactare a unor asemenea lucrări NU admit sublinierile cu linie!

Textul va fi scris cu diacritice (ș, ț etc.) și va fi atent corectat. Se va scrie doar pe fața colii de hârtie, iar marginile acesteia vor fi setate la 3 cm în partea stângă și la 2 cm în dreapta, sus și jos.

Lucrarea poate fi legată cu spirală sau copertă.

Paginile vor fi numerotate cu litere arabe, în partea de jos și dreapta a fiecărei pagini. Fiecare capitol va fi început pe o nouă pagină, dar nu și subcapitolele și subpunctele. Capitolele vor fi numerotate cu numere arabe (1, 2, 3 etc.), la fel și subcapitolele (1.1, 1.2, 1.3 etc.) și subpunctele (1.1.1, 1.1.2, sau 1.2.1 etc.). Titlurile capitolelor, subcapitolelor și subpunctelor vor fi scrise cu caractere bold. Reguli de ortografie de bază: după virgulă se lasă spațiu (nu înainte), nu se lasă spațiu înainte de semnele de punctuație (punct, virgulă, semnul întrebării). Între cuvânt și paranteze nu se lasă spații (exemplu).

Stilul și limbajul de redactare (cf. David, D. (2006). *Metodologia cercetării clinice. Fundamente*. Ed. Polirom, Iași, pp. 99-113):

Lucrarea se va redacta într-un limbaj academic impersonal (nu se utilizează persoana întâi), caracteristic lucrărilor de cercetare (cf. **APA Style**). Se acordă atenție aspectelor de redactare (acord, punctuație, lexic etc.). Este necesar ca ideile prezentate să decurgă logic și coerent din cele anterioare.

Citarea bibliografică

Toate sursele bibliografice, primare sau secundare, publicate sau nepublicate, sunt proprietatea intelectuală a autorilor sau instituției care au produs acele materiale. Prin urmare, autorul lucrării trebuie să citeze în mod corect toate sursele incluse în lucrare, inclusiv figuri, tabele, ilustrații, diagrame. Se citează nu doar preluarea unor fraze de la alți autori, dar și parafrizarea și sumarizarea ideilor exprimate de aceștia.

Eludarea acestor norme etice constituie plagiat.

Toate sursele bibliografice incluse în lucrare trebuie să se regăsească în lista bibliografică finală, după cum toți autorii incluși în lista bibliografică trebuie să fie inserați în textul lucrării. *Preluarea identică a unei fraze sau paragrafe va fi citată prin indicarea inclusiv a paginii din sursa utilizată, dar și prin ghilimele și forma italică a literelor.*

Se va utiliza un singur stil de citare bibliografică, cel al APA.

Citarea lucrărilor în cadrul textului principal pentru:

1. un singur autor:

Numele și anul: S-a arătat că X este asociat cu Y (Autor, an).

Numai anul: Autorul (an) a arătat că

2. doi autori: (Autor și autor, an) - de exemplu: (Landy și Conte, 2004).

3. mai mult de 2 autori:

În cazul în care sunt mai mult de 2 autori, în text se va scrie numele primului, iar ceilalți autori se vor insera sub eticheta et al.. De exemplu: (Springer *et al.*, 1995).

În lista bibliografică se vor scrie numele tuturor autorilor sursei citate.

4. două sau mai multe lucrări ale aceluiași autor:

Două sau mai multe lucrări ale aceluiași autor (sau ale aceluiași grup de autori) publicate în același an vor fi marcate prin adăugarea unui „a”, „b” ș.a.m.d. după anul publicării. De exemplu: (Byrd, 1988a), (Byrd, 1988b).

5. lucrări fără autor identificat:

În text se citează titlul lucrării și anul. Se va poziționa între ghilimele titlul articolului, capitolului sau pagina web și/sau se va marca cu italic numele revistei, cărții, broșurii sau a raportului. De exemplu: (“Study Report”, 2011);

6. surse secundare

Atunci când sursa citată este indirectă, adică preluată de la un alt autor, se va scrie numele și inițiala prenumelui autorului și anul publicației, cu indicarea în paranteză a autorului și anului apariției sursei indirecte din care s-a citat.

Ex. când se citează concepția unui autor preluată din cartea altui autor: ... raportul elaborat de Minnie (citată în Smith, 2011) sau concepția ... (Minnie, 2009 *apud*. Smith, 2011).

Când se citează direct, cu ghilimele (**maxim 100 de cuvinte într-un citat**), se va preciza și pagina, ex: (Byrd, 1988, p. 829). Dacă se reformulează sau se prezintă ideile autorilor fără ghilimele nu este necesar numărul de pagină.

Când se prezintă ideile dintr-o lucrare se vor alterna formele de citare: Byrd (1988) prezintă regulile pentru o lucrare de licență...

Lucrarea de licență are reguli clare de redactare (Byrd, 1988).

Când sunt doi autori se vor cita astfel: Byrd și Maslow (1985) precizează că...

Modelul de personalitate bifactorial nu mai este de actualitate (Byrd & Maslow, 1985).

Atenție la editarea paragrafelor, alternați modalitatea de citare, astfel încât să nu existe monotonie în paragrafe (unele paragrafe să aibă citarea la final, altele la început, unele în text, un paragraf cu citare cu ghilimele să fie urmat de un paragraf cu reformulare etc.).

Exemple de notare la Bibliografie pentru

Reviste

Autor, A. A., Autor, B. B., & Autor, C. C. (an). Titlul articolului. *Titlul Jurnalului*, xx, pppp. doi: xx.xxxxxxxxxx

Springer, T., Lohr, N. E., Buchtel, H. A., & Silk, K. R. (1995). A preliminary report of short-term cognitive-behavioral group therapy for inpatients with personality disorders. *Journal of Psychotherapy Practice and Research*, 5, 57-71. doi: 5-4214.457-854.

Autor, A. A., & Autor, B. B. (an). Titlul articolului. Titlul Jurnalului. Retrieved from <http://cogprints.org/5780/1/ECSRAP.F07.pdf>

Brate, T.A. (2014). Diagnosing Occupational Stress in Romanian Organisations, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Retrieved from

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187704281402401X/pdf?md5=1ca479bbc232f93c735218b0553f5a23&pid=1-s2.0-S187704281402401X-main.pdf>

Cărți

Autor, A. A. (an). *Titlul lucrării*. Locație: Editură.

Landy, F.J., & Conte, J.F. (2004). *Work in the 21st century.: an introduction to industrial and organizational psychology*. NY: McGraw-Hill Companies, Inc.

Autor, A. A. (an). *Titlul lucrării*. Retrieved from <http://www.xxxxxxx>

Patel, C. (1996). *The Complete Guide To Stress Management*. Retrieved from <https://www.amazon.co.uk/Complete-Guide-Stress-Management/dp/0091813662>

Capitole din cărți

Autor, A. A., & Autor, B. B. (an). *Titlul capitolului*. In A. Editorul, B. Editorul, & C. Editorul (Eds.), *Titlul cărții* (pp. xxx-xxx). Locație: Editură.

Avram E. (2006). *Lucrul în echipă - strategie de adaptare a studenților la condițiile mediului academic*. In M. Zlate, V. Negovan (coord.), *Strategii de adaptare a studenților la mediul universitar* (pp.130-144). București: Editura Universitară.

Pentru alte surse preluate de pe internet care nu se pot include în formatul de mai sus se vor nota doar adresele de pagină web cu data consultării, însă acestea trebuie să fie foarte reduse, ele prezentând o încredere științifică scăzută. În bibliografia finală, acestea trebuie să se regăsească în finalul listei.

3. STRUCTURA LUCRĂRII

1. COPERTA

Va conține următoarele informații (fără ghilimele!), scrise cu majuscule

- o numele universității și al facultății, pe 2 rânduri („UNIVERSITATEA ECOLOGICĂ DIN BUCUREȘTI”, „FACULTATEA DE PSIHOLOGIE”)
- o denumire program studii („STUDII DE LICENȚĂ”/„MASTER PADS”)
- o tema lucrării (centrat, maxim 3 rânduri-100 ccs: caractere cu spații)
- o nivelul de susținere a lucrării („LUCRARE DE LICENȚĂ” sau „DISERTAȚIE”, centrat, cu un rand liber față de titlu);
- o numele absolventului, în stânga - „PRENUME NUME NAȘTERE (NUME CĂSĂTORIE)”
- o numele și titlul coordonatorului (în dreapta, mai jos, „COORDONATOR ȘTIINȚIFIC: GRAD DIDACTIC PRENUME NUME”)
- o anul finalizării studiilor, în partea de jos, centrat.

2. PAGINA INTERIOARĂ DE TITLU

(aceleași informații ca și coperta)

3. REZUMAT

Min. ½, max 1 pag., română și engleză (pe pagini separate)

Va include prezentarea pe scurt a următoarelor informații (2-5 propoziții pentru fiecare aspect, maxim ½ pagină în total):

- o Tema cercetării
- o Metodologia de cercetare utilizată (obiectivul/ipotezele cercetării, numărul și caracteristicile relevante ale participanților, designul cercetării, procedura de culegere a datelor, tipurile de analiză statistică)
- o Rezultatele obținute
- o Concluzii.

4. CUPRINS

(1-2 pagini, cf. template)

Va conține numele capitolelor, subcapitolelor și subpunctelor, respectiv bibliografia și anexele, cu indicarea paginatiei corespunzătoare din text.

5. INTRODUCERE. TEMA CERCETĂRII

(~1-3 pagini)

Se va prezenta în rezumat

- o **tema cercetării** și sintetic situația cercetărilor privind subiectul ales
- o **motivația alegerii temei**, indicând domeniile care nu au fost explorate sau care solicită investigații suplimentare și reconsiderări.
- o **rezumatul literaturii științifice** privind tema selectată

6. CADRUL TEORETIC AL TEMEI STUDIATE

(~30-40 pagini)

Prezentarea literaturii științifice se va realiza în aproximativ 50% din numărul de pagini al lucrării. Nu se vor depăși 2-4 capitole. Se vor consulta și cita minim 20-30 de lucrări (cărți, articole, site-uri etc.) asupra temei studiate.

Această parte a lucrării realizează o evaluare critică a literaturii de specialitate relevantă pentru tema cercetată. Se vor prezenta principalele teorii/modele explicative, indicând dezvoltarea și progresul adus de cercetările recente, precum și posibilele lacune sau limite.

Trecerea în revistă a literaturii va fi realizată după un criteriu explicit menționat, care poate fi cronologic, tematic sau de altă natură. Prin conținutul ei, **baza teoretică se va centra pe fundamentarea ulterioară a obiectivelor cercetării.** Această parte a lucrării demonstrează capacitatea candidatului de a selecta cele mai relevante surse bibliografice, de a le citi și analiza critic, de a-și formula propriul punct de vedere asupra subiectului studiat.

Se vor prezenta/cita lucrările relevante pentru tema tratată, nu și cele tangențial legate de temă sau cele foarte generale; atunci când este prezentată o lucrare relevantă, nu se insistă pe detalii, ci, mai degrabă, pe rezultate relevante, probleme metodologice relevante și concluzii majore ale respectivelor lucrări.

- Se prezintă o problemă, o discrepanță între ceea ce știm (starea prezentă) și ceea ce vrem să știm (starea-scop);
- Se argumentează relevanța temei pentru comunitatea științifică;
- Se menționează alte sinteze teoretice sau meta-analize în domeniu, acolo unde acestea există;
- Se demonstrează continuitatea logică între cercetările anterioare și cercetarea proprie;
- ATENȚIE: nu se ascund aspectele controversate din domeniu, ci se prezintă onest;
- Se explică modul în care abordarea proprie rezolvă tema anterior prezentată.

7. METODOLOGIA CERCETĂRII

(~3-15 pagini)

Capitolul va conține următoarele aspecte:

- Obiectivul/obiectivele cercetării
- Ipotezele cercetării
- Variabilele studiate
- Designul cercetării
- *Tipul de cercetare ales și detalii despre organizarea cercetării*
- Eșantionul (lotul de cercetare)/subiecții cercetării – *mărimea lotului, principalele date demografice, procedura de selecție a participanților*
- Procedura de culegere a datelor (*testele psihologice utilizate, alte instrumente – prezentarea lor: scale, factori, autori, etc.*)
- Procedura de analiză a datelor (*tipurile de analiză statistică a datelor selectate, scopul analizelor*)

Formularea obiectivului/ obiectivelor cercetării. Exemple

Se va formula un obiectiv general la care, în funcție de tipul cercetării, se pot adauga o serie de obiective specifice.

- Acest studiu va compara / investiga / descrie / determina / examina / clarifica / evalua tema x
- Scopul studiului este de a stabili / identifica variabilele care explică diferențele între X și Z
- Acest studiu are ca obiectiv investigarea percepțiilor studenților asupra X.

Pentru designurile descriptive-corelaționale se pot folosi cuvinte cum ar fi: descrie relația între, legătura dintre X și Y.

Pentru designurile cvasi-experimentale și experimentale se pot folosi: determina, relația de cauzalitate între X și Y, identifică diferența între, studierea efectului X asupra Y.

Alegerea variabilelor

Se pot selecta trăsături, fenomene psihosociale, caracteristici psihologice, cognitive sau de personalitate, cu condiția să poată să fie măsurate sau evaluate științific.

Datele demografice de bază care vor fi incluse obligatoriu sunt: genul, vârsta. Se vor prezenta următoarele informații:

- Definiția operațională a variabilelor (operaționalizarea = identificarea indicatorilor care descriu variabila selectată și care vor fi măsurate)
- Care este relația estimată între variabile?
- Cum se măsoară fiecare variabilă / indicator? (numele testului)
- Variabila este concretă și clar măsurabilă?
- Există alți factori care influențează relația între aceste variabile?
- Variabilele alese pot fi izolate corect?

Atenție: doar designurile de cercetare cauzal-comparative, cvasi-experimentale sau experimentale au variabile dependente-independente. Acestea descriu clar relația cauză-efect, prin izolarea relației dintre variabile și eliminarea altor factori care pot influența fenomenul studiat.

Studiile descriptive descriu starea curentă a unei variabile, deci nu există cauză și efect. Studiile corelaționale examinează relația între variabile. Deoarece în studiile corelaționale (mai multe teste pe un singur grup) nu se manipulează variabilele, este imposibil de determinat care este cauza și care este efectul. Studiile de acest gen NU au variabile dependente-independente.

Variabila dependentă este situația/fenomenul pe care doriți să îl explicați. Variabila / variabilele independente sunt factorii care influențează situația/fenomenul selectat. Este important ca factorii care influențează situația/fenomenul selectat să fie naturali sau controlați, și ca factorii în afara variabilelor propuse să fie, pe cât posibil, eliminați din analiză

În general, variabila studiată (dependentă) este o caracteristică psihică / comportament / trăsătură de personalitate.

Alegerea designului de cercetare

(vezi capitolul Tipuri de cercetare)

Se va alege un design adecvat măsurării variabilelor, testării ipotezelor. În funcție de obiectivele cercetării, se pot alege studii cantitative/completate de cele calitative, studii descriptive (transversale sau longitudinale)/corelaționale, comparative, non-experimentale, cvasi- experimentale sau experimentale.

Formularea Ipotezelor

În funcție de obiectivele cercetării și de designul de cercetare ales, se pot formula ipoteze de cercetare. În urma investigării și a interpretării statistice și psihologice a datelor ipotezele pot fi confirmate sau infirmate.

Ipotezele cercetării vor fi formulate explicit, astfel încât să poată fi testate prin confruntarea lor cu datele culese; acestea trebuie să decurgă din obiectivele generale sau specifice. Formularea ipotezelor de nul nu este recomandată încărcând inutil textul este subînțeles faptul că ipotezele de nul reprezintă o negație a ipotezelor cercetării.

Exemple de formulare a ipotezelor

Ipotezele cercetării:

1. Presupunem că familiile monoparentale influențează comportamentul delicvențial
2. Anticipăm că familiile în care se consumă alcool influențează comportamentul delincvențial al copiilor
3. Dacă elevii vor învăța mai multe ore pentru examenul la limba engleză, atunci ei vor obține note mai mari

Eșantionul (lotul de cercetare) / Subiecții cercetării

- Se precizează clar criteriile de includere și excludere a participanților / subiecților în cercetare;
- Se raportează procedura de selecție a participanților, de distribuire în grupurile definite (dacă e cazul), precum și de respectare a principiilor etice (consimțământ informat și păstrarea confidențialității);
- Dacă se pierde participanți pe parcursul cercetării, se precizează numărul acestora și cauzele retragerii din cercetare;
- Se descrie eșantionul sub aspectul caracteristicilor lui esențiale;
- În cazul în care eșantionul este selectat arbitrar (convenience sample), se va specifica acest lucru, sub forma “pentru selectarea lotului de cercetare am folosit o selecție arbitrară (*convenience sample*)”. De asemenea, se va preciza că lotul de cercetare nu este reprezentativ pentru populația studiată și rezultatele obținute nu pot fi generalizate.

* Exemplu oferit de Prof. Cristian Dan Opariuc

- Numărul minim de participanți pentru fiecare tip de cercetare este prezentat în capitolul Tipuri de cercetare.

Procedura de culegere a datelor

- Tehnicile de culegere pot fi selectate în funcție de obiectivul cercetării: teste psihologice, scale, inventare de personalitate, observație, interviu (inclusiv interviu etnografic), chestionar, sondaj de opinie.
- Se descriu clar și precis instrumentele/materialele utilizate pentru a măsura variabilele;
- Acestea trebuie să poată fi ușor identificate și evaluate sub aspectul validității și fidelității lor (se prezintă: numele scalei, autori, nr. de itemi, dimensiunile scalelor - dacă sunt multidimensionale, cum se calculează scorurile totale și parțiale, ce reprezintă un scor mare respectiv un scor mic etc.).
- Se sumarizează fiecare pas parcurs în desfășurarea cercetării; instrucțiunile date participanților, manipulările experimentale, modul de randomizare, de control experimental al unor variabile etc.;
- Dacă instrumentele s-au administrat în altă limbă, se precizează modul de asigurare a echivalenței formelor.
- Se va preciza: când/cum se culeg datele (perioada – ex: aplicăm chestionarul xx la începutul anului școlar), cât durează culegerea datelor (dacă sunt designuri pre/post se va preciza durata între cele două testări și justificarea alegerii perioadei).

Procedura de analiză a datelor

- Se prezintă metodele de analiză (statistică) a datelor, fara a le descrie.

8. REZULTATELE CERCETĂRII

(~8-20 pagini)

Conține următoarele elemente:

- prezentarea și analiza datelor;
- interpretarea rezultatelor.

Rezultatele vor decurge clar din designul și metodele de cercetare utilizate. Tabelele și figurile care redau rezultatele cercetării vor fi incluse în această parte a lucrării.

Fiecărui rezultat numeric și semnificației sale statistice i se atribuie o semnificație și interpretare

psihologică. Sunt de dorit și explicații alternative și contextuale, precum și implicațiile rezultatului discutat. Interpretarea datelor proprii va fi făcută și prin raportare la datele din literatura de specialitate, indicându-se similarități și diferențe.

ATENȚIE: se prezintă toate rezultatele, chiar și cele care nu confirmă ipotezele.

Tabele și figuri. Ca principiu, acestea ilustrează limpede, dar și economic rezultatele cercetării. Ele vor fi întotdeauna însoțite de o trimitere în text - cititorul trebuie orientat spre valori sau aspecte specifice din tabele respectiv figuri. Tabelele și figurile se includ în conținutul lucrării.

Prezentarea statistică. Se raportează elemente de statistică descriptivă, dar și inferențială.

Atunci când se raportează teste de statistică inferențială precum t, F, r etc. (testarea semnificației statistice) se va preciza întotdeauna valoarea testului, direcția acestuia, gradele de libertate (df) și valoarea pragului de semnificație (p).

9. CONCLUZII ȘI DISCUȚII

(~2-10 pagini)

Capitolul include un rezumat privind rezultatele obținute raportate la obiectivele cercetării și la fiecare dintre ipoteze și discuții privind utilitatea rezultatelor în domeniul respectiv, implicațiile cercetării (cu ce contribuie la nivelul actual al științei, cum relaționează rezultatele dvs. cu celelalte cercetări din domeniu) și limitele cercetării (dacă pot fi sau nu extrapolate/generalizate rezultatele, posibile erori statistice/metodologice care influențează rezultatele, și, în general, orice aspect care poate combate acuratețea/corectitudinea cercetării, posibile îndoieli privind datele etc.)

Instrucțiuni pe scurt – Concluzii și implicații

- interpretarea psihologică a rezultatelor analizelor,
- evidențierea similarităților și disimilarităților cu rezultatele unor studii anterioare,
- consecințele teoretice și aplicative ale rezultatelor obținute; utilitatea demersului realizat; planuri de intervenție propuse/realizate,
- limitele cercetării și posibile explicații alternative ale rezultatelor, dar și direcțiile viitoare de cercetare.

10. BIBLIOGRAFIE

Va conține doar lucrările citate în text și va fi redactată conform standardelor APA (American Psychological Association), ca în exemplele oferite la punctul IV, respectând cerințele descrise la același punct.

11. ANEXE

Vor conține probele/testele utilizate, ilustrații suplimentare, prelucrări preliminare (dacă este cazul), alte materiale relevante pentru studiul întreprins.

4. TIPURI DE CERCETARE

Design-uri recomandate:

Studii descriptive, corelaționale (cantitative)

- Se descrie un grup la un moment dat în timp, prin aplicarea mai multor tehnici de colectare a datelor. Explorează intensitatea relației între mai multe variabile în cadrul aceluiași grup.
- În acest tip de studiu caz nu există variabilă independentă-dependență. Nu se manipulează niciun fenomen, doar se descrie. Nu arată o relație cauzală între variabile, ci doar corelația dintre variabile. Corelația nu înseamnă cauzalitate!
- Se pot utiliza și descrie mai multe variabile
- Pentru descrieri se utilizează procente, medii, abaterii. Pentru corelații se utilizează coeficientul de corelație
- **N= minim 64 persoane**

Studii cauzal-comparative (cantitative)

- Sunt folosite pentru a studia cauza-efectul. Se aleg grupuri de control, unde variabilele selectate nu sunt prezente și se compară cu grupuri, unde variabila este prezentă
- Se pot observa cauze naturale/ sociale/psihologice și influența diferiților factori care nu pot fi manipulați de cercetător - variabile independente (ex. vârstă, genul, educația, urban/rural) asupra unor variabile dependente (ex: inteligența emoțională, performanța școlară).
- Furnizează date privind cauzele fenomenelor studiate, în baza cărora se pot emite predicții (în cazul în care eșantionul este reprezentativ pentru populația studiată)
- **N= minim 30 persoane per grup**

Cercetare experimentală sau cvasi-experimentală

- În cazul unor cercetări cvasi-experimentale, selecția participanților se face în baza unor analize prealabile (pre-test) sau în baza altor criterii (spre deosebire de designul experimental unde selecția este aleatorie)
- În cazul cercetărilor experimentale, participanții sunt selectați aleatoriu în cele două grupuri (de control, experimental), adică au șanse egale de a fi incluși în unul din cele două grupuri. Se controlează, izolează și se supraveghează strict variabilele. În cazul experimentului, cercetătorul este cel care manipulează variabila independentă (cauza) și măsoară influența acesteia asupra altor variabile, numite variabile dependente (efectul).
- **N= minim 30 persoane per grup**

Sondaje de opinie

- Investighează diferite fenomene psiho-sociale
- Se vor realiza în baza unor chestionare proprii sau predefinite
- Se vor intervieva un număr minim de **64 de persoane**, selectate aleatoriu din cadrul populației vizate, iar rezultatele vor fi analizate statistic, dar și calitativ.

5. REFERAT DE EVALUARE

TEMA:

REALIZATĂ DE: _____

DISCIPLINA: _____

CRITERII DE EVALUARE	PUNCTAJ
Criterii teoretice (max. 3 puncte)	.
<i>Gradul de interes al temei (actualitate, noutate, originalitate)</i>	(max:1 p.) Acordat p.
<i>Volumul și relevanța contribuției teoretice în raport cu tema</i>	(max:1 p.) Acordat p.
<i>Capacitatea analitică și spiritul critic în raport cu suportul teoretic</i>	(max:1 p.) Acordat p
Criterii metodologice (max. 3 puncte)	
<i>Calitatea modelului metodologic (fundamentare, adecvare la temă, calitatea ipotezelor, adecvarea eșantionului)</i>	(max:1 p.) Acordat p.
<i>Calitatea psihometrică a instrumentelor utilizate (fidelitate, consistență internă, validitate)</i>	(max:1 p.) Acordat p.
<i>Calitatea procedurii de lucru (calitatea măsurării, evitarea erorilor, respectarea normelor etice)</i>	(max:1 p.) Acordat p.
Criterii statistice (max. 3 puncte)	
<i>Calitatea prelucrării statistice (statistici descriptive, statistici inferențiale, adecvarea lor la datele analizate)</i>	(max:1,5 p.) Acordat p.
<i>Calitatea concluziilor (interpretarea statistică și psihologică a rezultatelor)</i>	(max:1,5 p.) Acordat p.
Criterii de redactare (max. 1 punct)	
<i>Calitatea stilului de redactare (claritatea exprimării, logica structurării, corectitudinea gramaticală)</i>	(max:0,5 p.) Acordat p
<i>Respectarea exigențelor formale de redactare</i>	(max:0,5 p.) Acordat p
NOTA PROPUȘĂ (suma punctelor acordate)	puncte

Concluzii, recomandări

Apreciez că lucrarea elaborată întrunește condițiile pentru susținere în vederea obținerii licenței în psihologie.

Coordonator lucrare de licență,

Data,

Originalitatea și noutatea sunt indicatori apreciați în lucrările științifice, însă la nivelul ciclului de licență nu se așteaptă în mod necesar lucrări cu caracter de noutate.

6. NORME ETICE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ (cf. COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA)

Standarde internaționale

Art. VIII.1. În cercetările lor, psihologii vor căuta, pe cât posibil, să promoveze cele mai noi metodologii de cercetare utilizate de comunitatea psihologică internațională, respectând atât standardele de rigoare științifică, cât și standardele etice.

Acordul de cercetare

Art. VIII.2. Atunci când psihologii au nevoie de aprobare, din partea unei instituții, pentru desfășurarea cercetărilor, aceștia vor furniza toate datele necesare pentru acordarea aprobării și vor avea în vedere ca protocolul de cercetare să corespundă aprobărilor primite.

Obținerea consimțământului

Art. VIII.3. În obținerea consimțământului informat, psihologii vor aduce la cunoștință participanților scopurile cercetării, durata, procedurile utilizate, riscurile, beneficiile, inclusiv compensațiile financiare, limitele confidențialității, dreptul oricui de a se retrage din cercetare și în general, toate datele pe care participanții le solicită și de care au nevoie pentru a-și da consimțământul. În cazul în care există posibilitatea producerii de daune și suferință, psihologii au obligația să le diminueze cât se poate de mult.

Utilizarea de suport audio-video

Art. VIII.4. Psihologii vor obține consimțământul informat de la toți participanții la cercetare pentru înregistrările audio și video, înaintea efectuării acestora, oferind garanții că acestea vor fi utilizate numai într-o manieră în care identificarea nu poate produce daune celor implicați.

Limitări ale informării

Art. VIII.5. Psihologii nu vor face studii și cercetări care implică proceduri de prezentare ascunsă/falsă a modelului de cercetare decât dacă alternativa de prezentare corectă nu este fezabilă științific, sau aduce o alterare evidentă concluziilor cercetării. În acest caz, participanții vor fi informați de utilizarea unui astfel de model de cercetare și vor participa numai dacă își dau consimțământul, putând oricând să-și retragă datele din cercetare. Cercetarea, în acest caz, poate fi derulată numai dacă nu poate produce suferință sau daune participanților.

Excepția de la consimțământ

Art. VIII.6. Psihologii se pot dispensa în cadrul cercetărilor de consimțământul informat al participanților numai dacă (a) cercetarea nu poate produce în nici un fel daune (observații naturale, practici educaționale sau curriculare, chestionare anonime, cercetare de arhive) sau (b) este permisă de reglementări în vigoare.

Persoane și grupuri vulnerabile

Art. VIII.7. Psihologii vor căuta să evalueze etic, independent, cu respectarea drepturilor omului și să ia toate măsurile de protecție pentru orice cercetare ce implică grupuri vulnerabile și/sau persoane cu incapacitate de a-și da consimțământul informat, înainte de a lua decizia de a începe.

Evitarea unor categorii de subiecți

Art. VIII.8. Psihologii nu se vor folosi de persoane cu incapacitate de a-și da consimțământul în niciun studiu sau cercetare, dacă studiul sau cercetarea avută în vedere poate fi finalizată la fel de bine cu persoane care au capacitatea deplină de a-și da consimțământul informat.

Manipularea prin creșterea compensațiilor

Art. VIII.9. Psihologii vor evita să propună și să acorde participanților la cercetare compensații financiare excesive sau alte forme de stimulente pentru participarea la cercetare și care pot favoriza obținerea consimțământului, cu atât mai mult atunci când sunt evidente clare că există riscul producerii de suferință și daune în timpul cercetării.

Utilizarea animalelor în cercetare

Art. VIII.10. Psihologii care utilizează animale în cercetările lor, vor evita provocarea de suferință acestora, iar în situația în care acest lucru nu este posibil, vor căuta să minimizeze pe cât posibil provocarea de suferință.

Corectitudinea datelor

Art. VIII.11. Psihologii nu au voie să prezinte date false, pentru care nu au fost făcute în realitate măsurători. Dacă vor constata erori de prezentare a datelor sau de prelucrare a acestora, vor face toți pașii necesari pentru corectarea acestora, altfel vor retrage și anula cercetarea.

Plagiatul

Art. VIII.12. Psihologii nu vor prezenta date sau rezultate din alte studii sau cercetări, ca aparținându-le lor, orice formă de plagiat fiind interzisă.

Abuzul de status

Art. VIII.13. Psihologii vor fi creditați, atât pentru cercetările făcute, cât și pentru publicarea acestora, numai în măsura în care aceștia au o contribuție majoră. Astfel, psihologii vor face distincția între autor principal al cercetării, contribuție la cercetare, contribuție minoră și statutul sau poziția pe care o deține respectivul psiholog. Astfel poziția academică, titlul academic, poziția socială sau cea de Șef de departament sau manager într-o instituție nu conferă nimănui credit pentru o poziție principală în cercetare, decât în măsura în care există o acoperire reală prin contribuția adusă la cercetare și nu prin statutul social sau academic.

Transmiterea datelor

Art. VIII.14. Atunci când există solicitări de folosire sau de verificare a datelor din partea unui alt cercetător decât cei implicați direct în cercetare, psihologii vor putea oferi datele de cercetare numai în măsura în care se păstrează confidențialitatea acestor informații de către cei cărora li se încredințează și dacă există o specificare clară a modului de utilizare a acestora.

Protejarea datelor

Art. VIII.15. Psihologii vor proteja datele de cercetare, asigurându-se că acestea sunt păstrate în condiții de securitate. Protocoalele de cercetare, datele de cercetare sistematizate sau cele deja publicate pot fi păstrate fără restricții, dar în condițiile respectării normelor etice.

Onestitate științifică

Art. VIII.16. Psihologii implicați în evaluarea, monitorizarea, realizarea și raportarea activităților de cercetare științifică vor manifesta imparțialitate și obiectivitate și vor respecta drepturile de proprietate intelectuală. Selecția proiectelor de cercetare, a rezultatelor cercetărilor realizate pentru a fi valorificate publicistic sau practic se va face doar pe criterii de relevanță științifică, excluzându-se orice considerent personal sau de natură extraprofesională.

Buna conduită în cercetarea științifică

Art. VIII.17. În activitatea de cercetare științifică psihologii nu vor ascunde sau înlătura rezultatele nedorite, nu vor confecționa rezultate, nu vor înlocui rezultatele cu date fictive, nu vor interpreta deliberat distorsionat rezultatele și nu vor deforma concluziile, nu vor plagia rezultatele sau publicațiile altor autori. Neatribuirea corectă a paternității unei lucrări, nedeazăuarea conflictelor de interese, deturnarea fondurilor de cercetare, neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, lipsa de obiectivitate în evaluări, nerespectarea condițiilor de confidențialitate precum și publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică sunt incompatibile cu conduita etică a cercetătorului.

Art. VIII.18. Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau practică diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie nu constituie abateri de la buna conduită în cercetarea științifică.

<https://alegericpr.ro/index.php/consultare-publica/4101-consultare-publica-varianta-revizuita-cod-deontologic-si-cod-de-procedura-disciplinara-26-09-2018> (p.26-29) site consultat în 5.02.2019

Întrebări de evaluare/Teme de lucru

1. Lucrarea de licență trebuie să conțină un număr de:
 - a. 70 - 150 de pagini,
 - b. peste 150 de pagini,
 - c. cu cât mai multe pagini cu atât mai bine, cresc șansele de a obține nota maximă.
2. Susținerea lucrării constă în prezentarea orală asociată cu o prezentare în PowerPoint ce ar trebui să conțină un număr aproximativ de:
 - a. 4 - 5 de slideuri,
 - b. 10 - 15 de slide-uri,
 - c. 25 - 30 de slide-uri.
3. Structura lucrării de licență după criteriile din acest Ghid este următoarea:
 - a. Pagina de titlu, Rezumat/Abstract, Cuprins, Cadrul teoretic, Cercetare, Concluzii, Bibliografie și Anexe,
 - b. Pagina de titlu, Cadrul teoretic, Cercetare, Concluzii, Bibliografie, Rezumat/Abstract și Cuprins,
 - c. Pagina de titlu, Cadrul teoretic, Cercetare, Concluzii și Bibliografie.
4. Partea de cercetare a lucrării ar trebui să conțină următoarea ordine de prezentare:
 - a. Obiective, Subiecți, Prezentarea datelor și interpretarea rezultatelor, Metode, și Concluzii,
 - b. Ipoteze, Subiecți, Concluzii, Metode și Prezentarea datelor și interpretarea rezultatelor,
 - c. Obiective, Ipoteze, Subiecți, Metode, Prezentarea datelor și interpretarea rezultatelor și Concluzii.
5. Conform Ghidului lucrarea
 - a. poate fi tehnoredactată după criteriile standard din literatura de specialitate,
 - b. poate fi redactată după cum dorește studentul, important este conținutul,
 - c. trebuie formatată conform template-ului menționat în Ghid, prin care se concretizează criteriile menționate.
6. Studii descriptive, corelaționale (cantitative) impun un număr de:
 - a. minim 30 de subiecți,
 - b. minim 60 de subiecți,
 - c. minim 64 de subiecți.
7. În Referatul de evaluare a lucrării se iau în calcul criteriile ce vizează:
 - a. partea de cercetare,
 - b. partea de teorie,
 - c. cadrul teoretic și cel de cercetare.
8. Normele etice în cercetarea științifică (cf. COLEGIULUI PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA) sunt relevante în:
 - a. cercetarea realizată în cadrul lucrării de licență,
 - b. cercetările științifice realizate în activitățile profesionale,
 - c. în cercetarea științifică indiferent de scopul acesteia (pentru lucrarea de licență, disertație, doctorat, în activități profesionale, academice etc.).

9. Realizați proiectul de cercetare al lucrării de licență respectînd criteriile din acest Ghid.